

כשרות הדגים

טריגון

דג הוא בעל חיים בעל חוליות, קר דם, החי במים ונושם בעזרת זימים^[1] (הזימים יכולים להתקיים לצד ריאות כמו אצל דגי הריאות) במשך כל חייו (בניגוד לדו-חיים שמאבדים אותם בבגרותם). מרבית הדגים מניעים עצמם בעזרת סנפירים, ועורם מכוסה קשקשים.

כריש לוייתני

Lance Metry

דגים טמאים וטהורים המקורות!!!

החיוב בתורה

ויקרא י"א פסוק ט'

אֶת־זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּמַּיִם
כָּל אֲשֶׁר לוֹ 1. סִנְפִיר
2. וְקִשְׁקֶשֶׁת
בַּמַּיִם בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים
אֹתָם תֹאכְלוּ:

מותר לאכול דבר שיש לו
סנפיר וקשקשת.

המשנה:

מסכת נידה פרק ו' משנה ט'

[י] כל שיש לו קשקשת, יש לו סנפיר,
ויש, שיש לו סנפיר, ואין לו קשקשת ...

החידוש של המשנה:

דג שיש לו קשקשים יש לו סנפירים
אבל
דג שיש לו סנפירים לא בהכרח יש לו קשקשים

(חכמת חכמים שלא חששו שימצא סוג דג שאין לו אותו הדבר)

סימני הכשרות בדג

סנפיר

בעזרת הסנפיר
הדג שט במים.

קשקשת

הקשקשים הם
הקליפות
המכסות את
עור הדג

דגים טמאים וטהורים המקורות!!!

שו"ע יו"ד פ"ג א-ג

סעיף א

סימני דגים מפורשים בתורה: **כל שיש לו סנפיר וקשקשת, טהור. וסנפיר, הוא ששט בו. וקשקשת, הן הקליפות הקבועות בו.**

הגה: ודוקא שהם נקלפים ביד (א) או בכלי, אבל אם אי אפשר לקלפן מעור הדג, לא מקרי קשקשת (המ"מ פ"א דמ"א).

ואפילו אין לו אלא סנפיר אחד, וקשקשת אחת, מותר.

ואפילו (ב) אין לו עתה, ועתיד לגדלם לאחר זמן

או שהיה לו בעודו במים והשירן מיד בעלותו ליבשה, מותר. (רמב"ם ספ"א מהמ"א ורי"ף ור"ן וה"ה)

הגה: וי"א דאין להתיר בקשקשת אחת, רק כשהיא עומדת תחת לחייו או זנבו או סנפירו (הטור והרא"ש לדעת ב"י ור"ן וה"ה בשם הרמב"ן, וטוב להחמיר).

סעיף ב

ב יש מיני דגים שקשקשיהם דקים מאד ואינם נכרים, ואם כרכוהו בבגד או נתנו אותו בכלי מלא מים נמצאו קשקשים, מותר.

סעיף ג

ג כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר, ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת.

לפיכך מצא חתיכת דג שיש לו קשקשת, אין צריך לחזור אחר סנפיר.

מצא לו סנפיר, לא יאכלנו עד שידע שיש לו קשקשת.

דגים טמאים וטהורים

אדם הקונה בחנות דגים עם הכשר, אינו צריך להתעסק עם סמני הכשרות בדגים, אלא סומך על ההכשר.

אולם,
היוצא לדוג, או, הקונה דגים שלמים - בשוק,
המשגיח במפעלים, או, המשגיח באוניות דיג - כיוון שנתפסים ברשתות
גם דגים אחרים,
חייב להיות בקי בהלכות!

דוגמה לדייג של המון דגים יחד! האם לכולם יש קשקשים?

יש המון סרטונים בעניין הד"ר, בארשת!

דרך הכנת הדג לאכילה

אין בדגים הלכות המקבילות להכנת הבשר לאכילה.

- אין שחיטה.
- אין אבר מן החי.
- אין איסור בדם.
- אין חיוב מליחה.
- אין לשתות את דם הדג בפני עצמו משום מראית עין ,
אא"כ יש היכר שמדובר בדם דגים.

זהירות מטפילים

- כדאי להכיר את סוגי הדגים שאין בהם חשש לתולעים, ואפשר לקנותם ללא הכשר מיוחד על כך:
- נסיכת הנילוס, אמנון או מושט קפוא בשקית בוואקום, פילה מרלוזה, ברבוניה, סטייק טונה, סול המיובא מהולנד, פורל.
- בסלמון נמצאות תולעים בין הקשקשים לבין העור. יש להסיר את העור, או לנקות את הדג מקשקשים (בכלי מיוחד או בעזרת סכין) ולשטוף היטב את עור הדג לפני הבישול.
- שיחה של הרב משה ויא עם הדגמה לגבי הטפילים בדגים

דגים מעובדים

מקרל

סלמון

סרדין

הדגים הנ"ל, מותר לקנות גם אם לא רואים סמני כשרות על הדג עצמו. כיון שכך הותרו בדורות הקודמים.

(ביצי דג סלמון)

[ביצי דגים](#) (קויאר): צריך הכשר, לוודא ששיכים לדג טהור.

שמן דגים:

עובדות – [ויקיפדיה](#),

שימושים נוספים:

ספורט: [שימוש בשמן דגים בעולם הספורט והכושר](#), כמרכיב חשוב בתזונת הספורטאי.

רפואה: חלק מהפוסקים: מותר-גם אם לא ידוע שהופק מדגים טהורים,

עדיף קפסולה מאשר נוזל. (סיבה – קפסולה אינה דרך בליעה)

למחמירים: ניתן להשיג גם קפסולות עם הכשר.

הצעות לפעילות

1. לעשות סיבוב בסופר ולצלם / לערוך רשימה, של 10 סוגי מאכלים עם דגים. או, סוגי דגים, ולציין האם ניתן לראות קשקשים.
2. לחפש סרטונים במרשתת, העוסקים בדייג, הטיפול בדגים לקראת הכנסתם לקופסאות שימורים וכו'.
3. לחפש שאלות הלכתיות בנושא דגים שנשאלו באתרי שו"ת, כגון אתר <http://www.yeshiva.org.il/ask/>, וכו'.
4. לערוך דייג או "על האש" דגים.